

عنوان مقاله:

تحلیل هواشناختی بارش های سیل آسا و فراگیر در جنوب شرق ایران

محل انتشار:

فصلنامه آب و خاک، دوره 35، شماره 6 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

مازیار محمدی - دانش آموزخته کارشناسی ارشد آب و هواشناسی، دانشکده علوم جغرافیایی، دانشگاه خوارزمی

مهری اکبری - دانشیار آب و هواشناسی، دانشکده علوم جغرافیایی، دانشگاه خوارزمی

خلاصه مقاله:

هدف از این پژوهش تحلیل هواشناختی الگوهای گردشی بزرگ مقیاس جوی بارش های فراگیر و سیل آسا در نیمه گرم سال در جنوب شرق ایران است. در ابتدا بر اساس داده های بارش شش ایستگاه سینوپتیک استان سیستان و بلوچستان طی دوره آماری (۱۹۷۹-۲۰۱۸)، برای استخراج روزهای بارشی، شدت بارش با آستانه صدک نودم و فراگیری بارش با رخداد بارش همزمان مساوی یا بیشتر از نیمی از ایستگاه-ها تعیین شد. فراسنج های فشار تراز دریا، ارتفاع ژئوپتانسیل، رطوبت ویژه، چرخندگی نسبی، مولفه های باد در ترازهای مختلف جو از مرکز پیش بینی های میان مدت اروپایی نسخه بازکاوی شده ERA۵ دریافت شد. بررسی شرایط ترمودینامیکی این سامانه ها نشان داد که در الگوی اول پر ارتفاع تشکیل شده بر روی شبه قاره هند در تراز میانی به صورت یک مانع عمل کرده و مانع حرکت طوفان به طرف شرق شده و منجر به هدایت طوفان به سمت شرق ایران شده است. الگوی دوم به نحوه توزیع پراکندگی فشار بر روی زمین در این روز مربوط است. الکلنگ فشاری ناشی از بلاکینگ امگا مناطق جنوب شرقی ایران را تحت تاثیر قرار داده است. الگوی سوم با عمیق شدن تراف میانی اتمسفر و قرارگیری منطقه در زیر محور فرود توام بوده است. منبع رطوبتی الگوی دوم و سوم یک رودخانه اتمسفری بوده که با سوگیری شمال شرقی از استوا به حرکت درآمده و به جنوب شرق ایران رسیده است. در هر سه الگو شار رطوبت از سطح زمین تا تراز ۷۰۰ هکتوپاسکال برقرار بوده و مقدار رطوبت به علت چینش و ارتفاع ناهمواری ها از جنوب به شمال استان کاهش پیدا کرده است. از آنجا که گرمایش جهانی منجر به افزایش دمای سطح آب اقیانوس ها و دریاها بعنوان منابع تامین رطوبت بارش شده است، انتظار می رود بر اساس الگوهای شناسایی شده در این پژوهش، در این پژوهش در دهه های آتی شاهد بارش های سیل آسای بهاره و تابستانه ی بیشتری در استان سیستان و بلوچستان خواهیم بود.

کلمات کلیدی:

بارش سیل آسا، بارش فراگیر، سیستان و بلوچستان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1424491>

